

סדרת
הש"ס

ביצה פרק ראשון ביצה

ב

עין משפט
נר מצוה

ביצה. לא תאכל - בו ביום בגמרא תפרש טעמה: שאור בכזית - משום דהני תלה מילי הוה מקולי בית שמאי ומתמרי בית הלל גבי יו"ט תנא להו גבי הדדי ובגמרא תפרש טעמייהו: כפסתחבת - תמרה: יחפור בדקק - פיליא בלע"ז: ומודים קאם שפט ט' - כדמפרש טעמא בנח' כשיט לו דקק

***שגולדה ביום טוב בית שמאי אוכרים תאכל ובית הלל אומרים *לא תאכל בית שמאי אוכרים *שאור בכזית וחמץ בככותבת ובית הלל אומרים יזה וזה בכזית *השוחט היה ועוף ביום טוב בית שמאי אוכרים יחפור בדקק ויכסה *ובית הלל אומרים ילא ישחוט אלא אם כן היה לו עפר מוכן מבעוד יום ומודים שאם שחט שיחפור בדקק ויכסה שאפר כירה מוכן הוא: **גמ'** במאי עסקינן אילימא בחרנגולת העיכרת לאכילה מאי טעמייהו דבית הלל אוכלא דאפרת הוא אלא בחרנגולת העיכרת לגדל ביצים מאי טעמייהו דבית שמאי מוקצה הוא וכאי קושיא דלמא בית שמאי לית להו מוקצה קא סלקא דעתן אפילו מאן דשרי במוקצה בנוולד אמר מאי טעמייהו דבית שמאי אמר רב נחמן לעולם בחרנגולת העיכרת לגדל ביצים *ודאית ליה מוקצה אית ליה נולד ודלית ליה מוקצה לית ליה נולד בית שמאי כר' שמעון ובית הלל כר' יהודה וכו' אמר רב נחמן הכיוותנן בית שמאי אוכרים *מגביהון בעל השלחן עצמות וקליפין ובית הלל אוכרים מסלק אה הטבלא כולה וכנערה ואמר רב נחמן אנו אין לנו אלא בית שמאי כרבי יהודה ובית הלל כר"ש אמר לך רב נחמן גבי שבת *דסתם לן תנא כרבי שמעון דתנן *מחרהון את הדלועין ללפני הבהמה ואת הנבלה לפני הבלבים מוקים לה לבית הלל כרבי שמעון אבל גבי**

ביצה שגולדה ביום טוב בית שמאי אוכרים תאכל ובית הלל אוכלא לא תאכל - לא תאכל אוכרים ומחרין וכו' הימא אוכרים משמע שאכור לשולם זה אינו דאמרינן לקמן (דף יו"ט) אשוחט שגולד ביום טוב והיינו ביום טוב ודאמרינן (לקמן) (דף יו"ט) אשוחט שגולד רבי יהודה אוכר והיינו דוקא בחופו יום ויום למד דלי הוה תני אוכרים ומחרין היינו אוכר שמה שמחרין הביצה היינו לטלטל אבל באכילה אכורה וכו' אמרינן (לקמן) דף כד' גבי נכרי אחר שהביא דגים לפני רבן גמליאל ואמר מותרים הם אלא שאין רגלי לקבל סימט ומסוק מאי מותרים לטלטל אבל באכילה אכורים ואם תאמר לבית הלל דאמרי לא תאכל אבל לטלטל שרי והא קי"ל (לקמן דף) דאף לטלטל אוכר לקן פירש ר"י דנקט כי האי לישנא דסתם בינה לאכילה קיימא עוד יש לומר דנקט לבית שמאי תאכל משום דמשמע אכילה וטלטול דאין אכילה בלא טלטול ובית הלל אכרי אף בטלטול אלא אגב דנקטו כ"ס תאכל נקטו אינהו לא תאכל: **שאור** בכזית - לא שייך הכא מידי אלא מייתי כחן תלת מילי גבי יום טוב דכית הלל לחומרא וב"ס לקולא:

אוכלא דאפרת הוא - פירוש אוכל הגפרד מן האוכל הוא דהביצה שגולדה נפרדה היא מן התרנגולת ואי כתי שחט לה ואכיל כל שבונה: **דלמא** בית שמאי לית להו מוקצה - תימה במתני' קאמר כהניא דבית שמאי לית להו מוקצה דקמאי (לקמן דף יו"ט) לא יטול אלא חס כן נענט מצטוד יום ויום לומר דמוקצה דבעלי היום תמיר טפי ומוקצה ביותר והתם הוא דלית ליה מוקצה כדחיינו ר"ש דלע"ג דלית ליה מוקצה לית ליה (שנת דף מהי) גבי גרונרת ולמוקים דהתקלו טפי: **קא** סלקא דעתן דלפי' מאן דשרי מוקצה בטולד אוכר - דלא מקאי חייגט מאי דחזי ליה אבל בטולד לא הוה ידע מלחמול וסימא דהא רבי שמעון דשרי במוקצה שרי בטולד כדאמרינן בשבת (דף כס"ו) רבי יהודה אוכר און מסיקין בשכרי כלים ור"ש מתיר לע"ג דהוי טולד וי"ל דלא

דמי דהאי טולד דהכא הוי טולד טפי שמהחילה לא היה בטולם אבל ההם הכלי היה בטולם רק שגשגד וכן משמע נמי בעירובין (דף מה וכו') מילי בעיבא מיבלע בלעי ופרך כל שק דהוי טולד ואכור ומאי פריך ודלמא הוה כר' שמעון דהא רבי שמעון מתיר בטולד אלא ודאי היינו טעמא כדפרישית דכיון דבלעי לא הוה כלל בטולם ואפי' ר' שמעון מודה דהאי טולד אוכר: **מגביהון** מעל השלחן עלמות וקליפין - פ"ה לע"ג דאין רחיון לא למאכל אדם ולא למאכל בהמה ולא נהירא דהא איכא כסיפא ושער של אשנין ושער של עדשים מפני שהן רחיון למאכל בהמה לכך נ"ל שהם רחיים למאכל בהמה כגון עלמות רכים וקליפין תפוחים ובית הלל סברי כיון דלא חזי למאכל אדם לא: **ובית** הלל אומרים מסלק את הנבלה כגון עלמות רכים וקליפין והלא היא כסו לדבר האכור דהא לא שכת האיל וכו' תפוחים שם מדעו ויש לומר דלפירוש רבינו חס נוחא דפירש במסכת שבת* דלא הוה כסו לדבר האכור אלא כדעשו להניחם שם כל היום אי גמי כיון דהוה שם אוכלין הוה ליה כסו לדבר האכור ולדבר המותר ושרי כדמוכח פרק נוטל (ס"ד דף קמ"ג) ובוד דאין והמניח בטובה דהא אינו חושש היק יפלו: **דהנין** מחתכין את הדלועין לפני הבהמה ואת שרי דלועין שהיו מחתכין בן השממות כהא ודאי מודה ר' שמעון גזר' שמא יעלה ויתלוש וי"ל דמיירי בתלושין וסלקא דעתך דאכור דמשהו להו אוכלין לפי שהן קשין וההפוך מרקד אוסם: **ואת** הנבלה ט' - אנו לריפין לפרש שנהנבלה בשבת ומכל מקום תני להו כהרי הדדי דלע"ג דבדלועין לא הוה טעמא משום מוקצה כמו בנבלה. משום דכשניהם שייך לשון מחתכין:

גבי

[פסחים ס"א
ב"ב]

פדיות פ"א
ולפינו ט"ז
לפ"ה]

ט"ז ויחזיק ט"ז

[לקח סעודות
פ"ד מ"ג]

גליון
הש"ס

כרתי וכו' וכו'
לא יחזיק
פ"ד כ"ד פרק
י"ט דכ"ה
דף כ"ז

שנת ט"ז

ט"ז קמ"ג ק"ו

[ע"פ פסחים
לקח לא דרס
ונסתובבנות
הנה דרס ט"ז]

[ע"פ פסחים
סנה"ג דרס
לפ"ה]

א א מ"י פ"א חללות
י"ט הלכה י"ט סנה
לאין ט"ז שו"ט א"ח
ט"י הק"ו ט"ז א' :
ב ב מ"י פ"א חללות
סנה וסנה הלכה כ'
ט"ז א"ח ט"י סנה
ט"ז א' :
ג ג מ"י פ"א חללות
י"ט הל' א' סנה לאין
ט"ז שו"ט א"ח ט"י סנה
ט"ז א' :
ד ד מ"י פ"א חללות
סנה הלכה ט"ז סנה
לאין ט"ז שו"ט א"ח
ט"י ט"ז ט"ז :
ה ה מ"י פ"א חלל
כרתי הלכה י"ט סנה
ט"ז שו"ט א"ח ט"י
ט"ז ט"ז :
ו ו מ"י ט"ז שו"ט
ט"ז ט"ז :
ז ז מ"י פ"א חלל
כרתי הלכה י"ט סנה
לאין ט"ז שו"ט א"ח
ט"י ט"ז ט"ז :
ח ח מ"י פ"א חלל
כרתי הלכה י"ט סנה
לאין ט"ז שו"ט א"ח
ט"י ט"ז ט"ז :
ט ט מ"י פ"א חלל
כרתי הלכה י"ט סנה
לאין ט"ז שו"ט א"ח
ט"י ט"ז ט"ז :

רבינו תנאל
אתחיל כסכת
ביצה . בעורת
גדול העצה .

ביצה שגולדה ביום טוב בית שמאי אוכרים תאכל ובית הלל אוכלא לא תאכל - לא תאכל אוכרים ומחרין וכו' הימא אוכרים משמע שאכור לשולם זה אינו דאמרינן לקמן (דף יו"ט) אשוחט שגולד ביום טוב והיינו ביום טוב ודאמרינן (לקמן) (דף יו"ט) אשוחט שגולד רבי יהודה אוכר והיינו דוקא בחופו יום ויום למד דלי הוה תני אוכרים ומחרין היינו אוכר שמה שמחרין הביצה היינו לטלטל אבל באכילה אכורה וכו' אמרינן (לקמן) דף כד' גבי נכרי אחר שהביא דגים לפני רבן גמליאל ואמר מותרים הם אלא שאין רגלי לקבל סימט ומסוק מאי מותרים לטלטל אבל באכילה אכורים ואם תאמר לבית הלל דאמרי לא תאכל אבל לטלטל שרי והא קי"ל (לקמן דף) דאף לטלטל אוכר לקן פירש ר"י דנקט כי האי לישנא דסתם בינה לאכילה קיימא עוד יש לומר דנקט לבית שמאי תאכל משום דמשמע אכילה וטלטול דאין אכילה בלא טלטול ובית הלל אכרי אף בטלטול אלא אגב דנקטו כ"ס תאכל נקטו אינהו לא תאכל: **שאור** בכזית - לא שייך הכא מידי אלא מייתי כחן תלת מילי גבי יום טוב דכית הלל לחומרא וב"ס לקולא:

אוכלא דאפרת הוא - פירוש אוכל הגפרד מן האוכל הוא דהביצה שגולדה נפרדה היא מן התרנגולת ואי כתי שחט לה ואכיל כל שבונה: **דלמא** בית שמאי לית להו מוקצה - תימה במתני' קאמר כהניא דבית שמאי לית להו מוקצה דקמאי (לקמן דף יו"ט) לא יטול אלא חס כן נענט מצטוד יום ויום לומר דמוקצה דבעלי היום תמיר טפי ומוקצה ביותר והתם הוא דלית ליה מוקצה כדחיינו ר"ש דלע"ג דלית ליה מוקצה לית ליה (שנת דף מהי) גבי גרונרת ולמוקים דהתקלו טפי: **קא** סלקא דעתן דלפי' מאן דשרי מוקצה בטולד אוכר - דלא מקאי חייגט מאי דחזי ליה אבל בטולד לא הוה ידע מלחמול וסימא דהא רבי שמעון דשרי במוקצה שרי בטולד כדאמרינן בשבת (דף כס"ו) רבי יהודה אוכר און מסיקין בשכרי כלים ור"ש מתיר לע"ג דהוי טולד וי"ל דלא

גבי